

Številka: 00104-299/2020/5

Datum: 27. 8. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi s Strategijo pametne specializacije

Predsednik Državnega zbora Republike Slovenije, Igor Zorčič, je dne 24.7.2020 Vladi Republike Slovenije (v nadaljevanju vlada) posredoval pisno poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi s Strategijo pametne specializacije.

Poslanec dr. Trček navaja, da se je Slovenija v osemnajstmesečnem programu Sveta EU obvezala, da bo »z dinamično industrijsko politiko zagotovila strateško avtonomijo EU«. Ob tem navaja, da je treba temu dodati še, po njegovem, dokaj ponesrečeno spisano Strategijo pametne specializacije (SPS) Slovenije ter njeno izvedbo, čeprav je identični minister na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo že tretji mandat.

S tega vidika dr. Trček sprašuje vlado:

- S katerimi ukrepi bomo zagotovili tozadevno avtonomijo tako Slovenije kot EU?
- Kdaj in s kakšno vse javno ter parlamentarno razpravo se bo zgodila revizija SPS?

Vlada na pisno poslansko vprašanje odgovarja:

Slovenija je v sklopu priprav na predsedovanje Svetu EU v drugi polovici leta 2021, z državami, s katerimi nastopamo kot trio (Nemčija in Portugalska, ki predsedujeta pred Slovenijo), uskladila osemnajstmesečni program predsedovanja. V programu je med drugim navedeno:

*»Naslednja tri predsedstva bodo storila vse, da bi v skladu s ključnimi priporočili iz načrta za okrevanje ponovno vzpostavili in poglobili enotni trg, dosegli napredek pri zelenem prehodu in digitalni preobrazbi, dosegli digitalno suverenost, z **dinamično industrijsko politiko zagotovili strateško avtonomijo EU**, podprli MSP in zagonska podjetja, zagotovili pregled neposrednih tujih naložb, zgradili odpornejšo infrastrukturo, zlasti v zdravstvenem sektorju, in zagotovili proizvodnjo kritičnega blaga v Evropi, da bi zmanjšali odvisnost od tretjih držav.«*

10. marca 2020 je bila namreč s strani Evropske komisije predstavljena nova Industrijska strategija EU, katere namen je zagotoviti, da bodo evropska podjetja še naprej sposobna uresničevati svoje ambicije in se spopadati z vse večjo svetovno konkurenco.

Nova industrijska strategija EU predstavlja ambiciozen načrt za industrijsko preobrazbo Evropske unije v smislu zelenega in digitalnega prehoda ter krepitev globalne konkurenčnosti industrije. S tem namenom izpostavlja tri ključne prednostne naloge:

- na področju politike konkurence izpostavlja ohranitev svetovne konkurenčnosti evropske industrije in enakih konkurenčnih pogojev na domačem in svetovnem trgu,
- zagotoviti podnebno nevtralnost Evrope do leta 2050 ter
- oblikovati digitalno prihodnost Evrope.

V skladu s tem je namen nove industrijske politike EU tudi krepitev evropske strateške avtonomije, pri čemer gre za zmanjšanje odvisnosti od drugih pri stvareh, ki jih najbolj potrebujemo: kritičnih materialih in tehnologijah, hrani, infrastrukturi, varnosti in drugih strateških področjih. Pri tem se evropski industriji ponuja tudi priložnost za razvoj lastnih trgov, izdelkov in storitev, ki povečujejo konkurenčnost.

Ukrepi, ki so za krepitev strateške avtonomije predvideni v okviru industrijske politike EU, se nanašajo na:

- okvir za pregled neposrednih tujih naložb,
- strateško digitalno infrastrukturo, saj je od nje odvisna digitalna preobrazba Evrope, varnost in prihodnja tehnološka suverenost,
- novo strategijo EU za zdravila, ki vključuje ukrepe za zanesljivost oskrbe in zagotavljanje inovacij za paciente,
- akcijski načrt za kritične surovine, ter
- akcijski načrt za sinergije med civilno, obrambno in vesoljsko industrijo, tudi na ravni programov, tehnologij, inovacij in zagonskih podjetij.

Pandemija COVID-19, ki je povzročila motnje v dobavnih verigah, je še posebej opozorila na odvisnost EU od tretjih držav in posledično ranljivost na tem področju. Ranljivost EU se je še posebno pokazala pri dobavi zaščitne opreme in kritičnih materialov. Vlada zato podpira prizadevanje za povečanje strateške avtonomije EU in bo to, v skladu z osemnajstmesečnim programom Sveta EU, tudi ena izmed tematik predsedovanja Slovenije EU 2021.

Prav tako je v pripravi nova Slovenska industrijska strategija 2021 – 2030, v kateri bodo podane usmeritve za prenovu in posodabljanje slovenskega gospodarstva v smeri zelenega, ustvarjalnega in pametnega gospodarstva. V okviru prehoda na zeleno oziroma krožno gospodarstvo je v ospredju tudi povečanje samozadostnosti in krajšanje dobavnih poti z vidika zniževanja izpustov toplogrednih plinov.

- Kdaj in s kakšno vse javno ter parlamentarno razpravo se bo zgodila revizija SPS?

V procesu priprave programskih dokumentov za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 je Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, skupaj z ostalimi resornimi ministrstvi, zadolžena za pripravo strategije pametne specializacije (S4), ki predstavlja omogočitveni pogoj za Cilj politike 1 »pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe« operativnega/ih programov Slovenije za črpanje evropskih kohezijskih sredstev, ki so v pripravi. To pomeni, da je glede na zakonodajni predlog, na izvajanje S4 vezanih 45 % sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Strategije pametne specializacije morajo temeljiti na procesu podjetniškega odkrivanja v katerega so vključeni vsi relevantni deležniki.

Prenova strategije pametne specializacije je v teku, kot tudi izhaja iz Poročil o izvajanju evropske kohezijske politike 2014-2020 (www.eu-skladi.si). Proces se odvija v sodelovanju z relevantnimi ministrstvi (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano, idr.) in izvajalskimi organizacijami (Slovenski podjetniški sklad, Javna agencija RS za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad RS, idr.). Sodelovanje z deležniki poteka preko Strateških razvojno-inovacijskih partnerstev, v intenziviranju procesa podjetniškega odkrivanja pa tudi širše. Posvetovanja z ostalimi deležniki so tako predvidena v zadnji četrtini leta 2020.